

## OSTRAVAN.CZ

**1. Ost-ra-var znovu upevnil své opodstatnění. Nekoronovaným vítězem letošního ročníku je Divadlo Petra Bezruče****05.12.2022 ostravan.cz - Ladislav Vrchovský**

Odkaz na originál

**Klíčová slova:** Divadla (2); divadle; divadlu; Jiřího; moravskoslezského; moravskoslezském; moravskoslezskému; Myrona; Národního; Národním; Národním

I když se nejedná o přehlídku soutěžní, nakonec z ní vždy vzejde pomyslný vítěz – divadelní instituce, která získá nejvíce obdivu od většiny zúčastněných. Letos se takovým vítězem stalo Divadlo Petra Bezruče. Téměř srovnatelné míry obdivu a uznání se dostalo i G Studiu, malé alternativní ostravské divadelní scéně. G studio se díky dvěma inscenacím, Zakázanou krajinou a Dvě čárky, velmi pozitivně přijatým většinou festivalového publika, stalo divadlem druhým v pořadí.

Nic na tom nemění fakt, že inscenace Dvě čárky, předvedená v G Studiu, nevznikla v produkci G studia, ale Divadelního spolku Jednou z. s. V G studiu byla pouze odehrána, není to její domovská scéna. Premiéra se konala v září 2022 v Divadle loutek Ostrava. Festival Ost-ra-var se znovu vrátil po tříleté odmlce. Mnozí se domnívali, že již nevstane z popela. Stal se pravý opak a výsledek je pro všechny zúčastněné velmi potěšující. V několika ročnících před rokem 2019 studentů i příspěvků z jejich strany s postřehy zasluhujících větší pozornost ubývalo. Nyní zajímavých, kvalitních a fundovaných studentských příspěvků do debaty na seminářích naopak přibývalo. Pro mnohé byly hodnotící semináře dokonce zajímavější než některé ne zcela vydařené inscenace. A tak se znova objevila zmínka o tom, že Ost-ra-var je zpět nejen jako festival ostravského divadla jako takového, ale i jako festival budoucí české, moravské, slezské i slovenské divadelní vědy a kritiky.

Na adresu nejúspěšnějších inscenací zazněly tyto výroky divadelních kritiků:

Divadlo Petra Bezruče: Venuše v kožichu

Jan Kerbr: Venuše v kožichu je v dobrém smyslu provokativní a podnětný zážitek. Režie Jiřího Pokorného velice dynamizuje text.

Herci Lukáš Melník a Markéta Haroková byli výborní a smekám před jejich nasazením.

Vladimír Just: Mnoho z toho, co jsem viděl, na mne zapůsobil silněji, než tomu bylo při sledování filmu Romana Polanského.

Tatjana Lazorčáková: Bylo úžasné sledovat intonační variace herců. Užívala jsem si to od začátku do konce.

Jednou z. s.: Dvě čárky

Radmila Hrdinová: Není to femistické představení, je určeno ženám i mužům.

Ladislav Vrchovský: Představení je doslova přehlídkou nejrůznějších interpretačních technik, jejichž prostřednictvím otevírá mnohá doposud tabuizovaná témata.

Studio G: Zakázanou krajinou

Vladimír Just: Nejvíce na zapůsobil Ondřej Brett. Ani tak ne jako manžel hlavní hrdinky hry, ale jako její pečovatelka v čase, kdy jí bylo téměř sto let. Jeho naprosto minimalistický projev byl absolutně přesný.

Divadlo Petra Bezruče: Bratři Karamazovi

David Drozd: Jsou tam momenty, které nenajdete v jiných dramaturgiích.

Vladimír Just: Bylo to úžasný pocit, sledovat některé momenty se zaměřením na režisérovo pojetí, například situaci parodizující zázrak. A také otce Karamazova v podání Norberta Lichého, ale nejen jeho.

Z inscenace Venuše v kožichu. (Foto: Martin Špelda)

O třech nejsilnějších zážitcích, a jednom, který už by se v příštím roce nemusel opakovat, vypovídají divadelní vědci a kritici:

Vladimír Just, Filozofická fakulta Karlovy univerzity: Jestli mohu, jeden rozdělím na dva. Je to Studio G, což je pro mě naprosto zážitek nejsilnější. Už pro ten rozptyl mezi inscenací Zakázanou krajinou a Dvěma čárkami, pásmem s úžasnou dynamikou, střihem, pohybovou montáží, pásmem velmi umně sestaveným. Tvůrce, spíše tvůrkyně, přesvědčené, že je to publikum jejich věku (kolem dvaceti a poněkud mladší), jsem přesvědčoval, že je to i pro generaci jejich dědečků, vidím to na sobě i na svých kolezích. A Zakázanou krajinou je inscenace úplně odjinud. V té trochu ožila někdejší Stará aréna, před třemi lety už skvělá alternativní mladá scéna, respektive byla to pro mne nová Stará aréna. To je jeden kompaktní zážitek. Nepochopím, proč tohle nebylo součástí hlavního programu.

Následují dvě inscenace u Bezručů. Za prvé Venuše v kožichu s precizně vypracovaným hereckým výkonem. Já si pamatuji film režiséra Romana Polanského. Zdejší herecké výkony byly přinejmenším tak kvalitní jako u představitelů obou postav v tom filmu, ale dodali tady, alespoň pro mě, nová herecká témata. Lukáš Melník přinesl zvláštní drsnost, až macho, česky mačo, mačovství. Tady byl ovšem, naopak než ve filmu, v defenzivě, velice se mi líbil. No a Markéta Haroková, o té pochvalně mluvit, to je nošení dříví do lesa. A do třetice Bratři Karamazovi, opět inscenace od Bezručů. Těch témat v téhle inscenaci bylo tolik, že o tom asi budu psát nějakou úvahu.

Pro příště by se už neměl opakovat sál **Divadla Jiřího Myrona**. My tady pořád slyšíme, jak se musí šetřit energiemi v celé Evropě, a tady se svítí naprosto zbytečně. Navíc je to sterilní prostředí, které se hodí pro konference o stomatologii, ale proboha ne pro teatrologický počín.

Josef Herman, šéfredaktor Divadelních novin: Za prvé ten největší zážitek – Bratři Karamazovi v Divadle Petra Bezruče. I když se musím přiznat, že téměř každé ruské téma mi zvedá adrenalin, je to skvělá inscenace. Další je adaptace filmu Hoří, má panenko. Ne že bych si při ní tolik liboval, ale proto, že věděla, proč se to dělá. To já mám rád. No a třetí – už mám trochu problém, ale dobře, asi konec hry v Komorní scéně Aréna.

Příští ročník už by nemusel opakovat semináře v letošní podobě. Kdyby měly zase vypadat jako letos, asi bych se jich neúčastnil. Jednak probíhají v hrozném prostoru, a jednak způsob, jakým jsou vedeny panem moderátorem, mi přijde velmi necitlivý. Až brutální. A to přesto, že respektují jeho snahu udržet čas.

Miroslava Georgievová v inscenaci Zakázanou krajinou. (Foto: Stará aréna)

Zdenka Pašutová, Vysoká škola múzických umění Bratislava: Jako první vnímám Venuši v kožichu, která se opravdu podařila. Ty herecké výkony v ní jsou úžasné. Druhým jsou bratři Karamazovi, kteří mne v jejich podobě, a to jsem tuto hru viděla už vícekrát, doslova očarovali. Třetí pozitivní zážitek je spojen se Studiem G. Je to hra Zakázanou krajinou, protože udělat z dokumentárního materiálu takovou krásně koncentrovanou uměleckou výpověď, která spojuje herecké generace, není vůbec jednoduché. Nemusel by se opakovat Lojza Lapáček, protože to je pro mě jeden z politických kabaretů, které **Národnímu divadlu moravskoslezskému** jednoduše nesvědčí. Nápad to byl dobrý, ale pro menší kabaretní scénu, protože tato inscenace byla sice velkolepá a výpravná, ale to právě bylo zároveň všechno a nic.

David Drozd, Katedra divadelních studií Masarykovy univerzity Brno: Nejsilnější zážitek, to jsou rozhodně Bratři Karamazovi Divadla Petra Bezruče. Protože je to naprosto aktuální čtení klasického Dostojevského, které jde zase někam dál a přesně čte vztahy a to, jak dnes dobově rezonují. Za druhé nelze pominout Zakázanou krajinou Studia G. Géčko výborně funguje jako nezávislé malé divadlo, které ví, co hraje. Třetí nemám, protože už mě nic dalšího nijak neoslovilo. Opakovat by se nemusela Komorní scéna Aréna. Myslím si, že je teď ve velmi špatné kondici.

Tatjana Lazorčáková, Katedra filmových a divadelních studií Univerzity Palackého Olomouc: Nezmiňuji tři pro mě nejsilnější inscenace přesně v pořadí, ale rozhodně mezi ně patří Bratři Karamazovi, Venuše v kožichu i Dvě čárky. Mohu-li přidat ještě čtvrtou, pak Konec hry v Komorní scéně Aréna. Tato inscenace mě oslovila tematicky. Ale byla i výborná v hereckých výkonech. Bratři Karamazovi a Venuše v kožichu byly inscenacemi vyváženými jak co do režijních přístupů, tak i co se týká výrazových prostředků. Obě byly silně emotivní, ale tady jsem nucena zmínit ještě čtvrtou inscenaci, abych neukřivdila, neboť podobně hodně silně mě oslovila inscenace Zakázanou krajinou. Zážitek, který bych si nechtěla zopakovat, to je představení inscenace Hoří má panenka, ale také Nanebevstoupení Lojzka Lapáčka.

Z inscenace Dvě čárky. (Foto: Tomáš Rossi)

K letošnímu Ost-ra-varu jako celku se vyjádřil David Drozd z Katedry divadelních studií Masarykovy univerzity. Z jeho závěrečné řeči vyjímáme:

Začnu směrem ke studentům, protože oni a jejich aktivní účast zde, to je pro tento festival velmi důležité. Uvědomme si, že jsme tady tři roky nebyli. Takže jsme svědky restartu festivalu. Došlo ke generační výměně. Je mezi námi málo studentů, kteří jsou zde podruhé. Naopak mnozí z nás, kteří jsme zde byli opakovaně a mnohokrát, vidíme Komorní scénu Aréna už mnoho let se stejným uměleckým vedením, naopak u Bezručů jsme zažili okamžiky odcházení Janky Ryšánek Schmidtové, ale mezitím už tam nastoupil nový umělecký šéf Jan Holec. A vidíme věci, které reprezentují tohle nové vedení a zároveň velkou změnu včetně změn v hereckém souboru. V **Národním divadle moravskoslezském** je stále stejný umělecký šéf, ale pokud jsem to dobře pochopil, proměnil se tým dramaturgický i ansámbl činohry. Nejdůležitější z toho všeho mi připadá fakt, že tato situace nabízí nové perspektivy.

Vidíme, jak a kam se ostravská divadla posunula nebo neposunula. Mnohokrát jsme mluvili o to, co všechno jsme očekávali od Komorní scény Aréna, a nyní to nedostáváme. Stejně tak očekáváme některé věci od každého místního divadla. A pak je tady Géčko. Nová malá scéna. Dříve tady nebyla opozice vůči velkým divadlům, tu roli hrála někdejší Komorní scéna Aréna, dnes už velmi příspěvková. Někteří z nás pamatují Arénu ve velmi polních podmínkách na Masarykově náměstí. Dnes už je jinde. To všechno nabízí nové perspektivy a mezi nimi snahu tato divadla známkovat i proti tomu, že to nejde.

Pro mě letošní ročník přinesl silné napětí mezi dramaturgickými záměry a skutečností, nakolik se je podařilo v inscenacích obhájit. Program už od začátku vypadal velice slibně a přes všechny výtky, které tady na seminářích padaly třeba na adresu **Národního divadla moravskoslezského**, si myslím, že každý jeho titul má nějaký smysl, minimálně jako pozice. Lokální téma, klasika, adaptace. K tomu ještě vidíme, jak se všechna divadla vracejí ke standardnímu režimu, k tomu, co bylo před covidem a válečnými konflikty. To všechno nabízí dohromady jednu perspektivu: jako by se všechno vrátilo k nějakému novému začátku.

URL | <https://www.ostravan.cz/76829/ost-ra-var-znovu-upevnil-sve-opodstatneni-nekorunovany-m-vitezem-letosniho-rocniku-je-divadlo-petra-bezruce/>

« zpět na začátek